

AZ OSZKÓI BÚZAVIRÁG ÓVODA HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA

Készítette:

BORSOS-KERCZA BRIGITTA – NÉMETHNÉ HORVÁTH MELINDA

2022.03.18.

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETŐ	4
• A pedagógiai program jogszabályi háttere	
• Bemutatkozás	
• Az óvoda adatai	
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	7
III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	8
• Személyi feltételek	
• Tárgyi feltételek	
IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVEINK, FELADATAINK	10
• Óvodai értékeink	
• Alapelveink	
V. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉL és FELADATRENDSZERE	12
• Cél	
• Feladat	
VI. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI	13
1. Az egészséges életmód alakítása	
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	
VII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	25
• Napirendünk	
• Heti rendünk	
• Ünnepeink, jeles napjaink	
VIII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI és AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI	29
• Játék	
• Verselés, mesélés	
• Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc	
• Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	
• Mozgás	
• A külső világ tevékeny megismerése	

- Munka jellegű tevékenységek
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

IX. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	48
X. A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	49
<ul style="list-style-type: none"> • A különleges bánásmódot igénylő gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése • A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek • Kivételes képességű, tehetséges gyermek • A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fejlesztése, fejlődésének segítése 	
XI. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN	54
XII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	55
XIII. A PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ÉS ÉRTÉKELÉSE.....	59
XIV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	60
XV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	61
FELHASZNÁLT IRODALOM	62

I. BEVEZETŐ

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 11. 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet.

BEMUTATKOZÁS:

Óvodánk Nyugat-Dunántúlon, Vas megyében, az országhatár közelében, egy kis faluban található. Vasvártól mindössze 8 km távolságra, egy völgyben fekvő falucska: **Oszkó**.

A település Alsó - és FELSŐ OSZKÓ egyesítéséből keletkezett. Az országutat keresztező utca mellé települt. A népesség magyar lakosságú.

Fenntartónk az Önkormányzat.

Részben önállóan gazdálkodunk.

Az óvoda épülete kettő csoportszobából áll.

A rendszerváltásig két csoporttal, a Pácsonyiak különválása után egy csoporttal működünk.

Vegyes csoporttal működünk, melynek maximális létszáma az Alapító Okiratban van meghatározva./25 fő/

Személyi feltételeink egy csoport ellátására adottak. Csoport bontására nincs lehetőségünk.

Az óvoda adatai:

Az óvoda hivatalos elnevezése:

OSZKÓI ÓVODA

Az óvoda pontos címe:

9825 OSZKÓ, RÁKÓCZI ÚT 89/A.

Az óvoda telefonszáma:

06-94-370-962

Az óvoda fenntartója:

KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

A fenntartó címe:

9825 OSZKÓ, RÁKÓCZI U.79.

A fenntartó telefonszáma:

06-94-573-073

Az óvodai csoportok száma: 1

A férőhelyek száma: 25

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekekép:

Célunk egy szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag óvodai élet megteremtése. Nevelésünkben a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot nyújtunk - biztosítunk a gyermekeknek.

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód elvét.

Hiszen minden gyermek más genetikai adottságokkal születik, más-más környezetből jön az óvodába. Így mások a szokásai, más az értelmi képessége, mozgása, beszéde, gondolkodása is. Egyéni bánásmód: Differenciáltan, egyénre szabott módszerekkel és nevelési eszközökkel. Ezek figyelembe vételével, élményben gazdag óvodai programmal várjuk a Gyermekeket.

Az óvodások szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket.

Óvodakép:

Az óvoda szakmailag önálló nevelési intézmény.

Az óvoda feladata a családi nevelés folytatása és annak kiegészítése.

Egy nevelési intézmény sem veheti át a család feladatát.

Az óvoda élménypedagógiáját a mindennapok harmóniája, szeretetteljes, gazdag tevékenysége adja, amit sokféle tartalommal, eszközzel és módszerrel érhetünk el.

Az óvoda a 3. életév betöltése után az iskolába lépésig, legfeljebb 7 éves korig nevelő intézmény.

Derűs egymásra figyelő, egymást tiszteletben tartó légkörben zajló változatos, tartalmas együttlétek kedvezően hatnak a szociális kapcsolatok alakulására.

Nevelő munkánkban a gyerekek játékszeretetére, spontán érdeklődésére, utánzási vágyára alapozva kibontakozik a gyerekek szabad alkotótevékenysége.

A 3-7 éves korú gyermekek elsődleges tevékenysége a játék, szerepe nem csak a kijelölt játékidőben érvényesül, hanem hozzá kötődik minden gyermeki megnyilvánulás.

A részekre szabdalt idő helyett a gyermekkoruk jobban megfelel az időtlenség, a folyamatosság. Megszünteti a gyermekek között zajló nyugtalanságot, ami az idővel való versenyfutásból származik. A folyamatosság biztonságérzetet nyújt a kisgyermek számára, hiszen *biztonságérzet és szeretet* nélkül az óvodás gyermek nem nevelhető.

III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI:

Személyi feltételek:

Az óvoda személyi feltételei jónak mondhatók. Az óvónők főiskolai végzettséggel rendelkeznek. A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvónő végzi.

Az egy csoportban kettő óvónő és egy dajka (érettségizett, dajkaképzőt végzett) dolgozik.

Munkánkat egy konyhai kisegítő is megkönnyíti.

Háromszori étkezést biztosítunk, melyet az Atroplussz közétkeztetési Kft lát el.

A nem pedagógus alkalmazottak munkájának is hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. Egy gyermekcsoport életét két óvónő irányítja.

Hatékony együttműködésünk feltétele, hogy tudnak együtt tervezni, és összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Képesek vagyunk pedagógiai elveinket, nevelési gyakorlatunkat egyeztetni.

A közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe a dajka, és a konyhai kisegítő is bekapcsolódik.

Személyünk mint a gyermek számára, értékfelfogásunk erősen hat a gyermekekre. Az óvónőnek abban van szerepe, hogy a sokféleséget, a „másságot” elfogadtassa.

A gyermekekben és a szülőkben élő előítéleteket enyhítse.

A nevelés szempontjából a barátságos, megengedő (de nem szabados), megértő (és nem bíraskodó), elfogadó (de nem mindent elfogadó), együtt érző attitűdöt tartjuk a legkedvezőbbnek.

Igényünk van az önművelésre, szakmai tájékozottságunk fejlesztésére, továbbképzéseken való aktív részvételre.

Tárgyi feltételek:

1962-ben épült az óvoda, kettő csoporttal, 1991-től egy csoporttal működünk.

Udvarunk nagy, mely jó játék lehetőségeket, biztosít.

Többnyire természetes anyagból készült, ügyességet és mozgást fejlesztő játékszerekkel van felszerelve.

Az udvar füves, sok fával és cserjével van beültetve.

Szeretjük és a gyermekekkel együtt gondozzuk a virágokat, a kiskertünket.

A naponta fellazított homokozóban tartalmas játék folyik, a betonozott részen folyhat labdázás, rajzolás, rollerezés, biciklizés, körjátékozás stb.

1997-től a cserépkályhákat felváltotta a központi fűtés, gázzal.

Tálaló konyhával működik az óvoda.

Optimális a helyzetünk, mivel kettő csoportszobánk van.

A két csoportszobát jól kihasználjuk: az egyikben a tevékenykedtetés, a játék, az étkezések, a másikban a mozgásos tevékenységek és a pihenés zajlik.

Tiszta, gondozott, esztétikus csoportszobák, öltöző, mosdó várja a gyermekeket.

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak. Karbantartásukra, bővítésükre folyamatosan van lehetőség és szükség.

A költségvetésben biztosított pénzen vásárolt bútorok, az alapvető játékeszközök megfelelő szinten vannak.

A szülők támogatásával folyamatosan bővítjük a játékainkat, eszközeinket.

A különböző játékfajtákhoz folyamatosan tudjuk biztosítani a szükséges feltételeket, fontossági sorrendben.

Pályázatok útján elnyert összegben AYRES terápiás eszközöket, sportszereket, fejlesztési eszközöket vásároltunk.

A Magyar Falu Program keretében 2020-ban felújításra került az udvar, nagymozgást fejlesztő játékok vásárlásával és telepítésével. Továbbá készülöben van az óvoda előtti parkoló kialakítása az önkormányzat jóvoltából. Ez is a Biztonságos Óvoda Program egyik céljának megvalósulását segíti elő.

IV.AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVEINK, FELADATAINK

Óvodai értékeink.

- Programunkkal biztonságos, kedvező, csoportos együttlétre, megfelelő testi, mentális gondozásra, az óvodai élet nyitott, szeretetteljes légkörének megvalósítására törekszünk.
- A ránk bízott gyermekeket formáljuk, alakítjuk, egyéni fejlettségükből kiindulva, figyelembe véve egyéni fejlődési ütemüket, önmegvalósítási szándékukat, gyermeki szabadságukat és jogaikat. Biztosítjuk az egyenlő hozzáférést az alapprogram és az innovatív pedagógiai törekvések figyelembe vételével, befogadó légkör biztosításával.

- Kiegészítjük és tiszteletben tartjuk a családi nevelést, a még jelenlévő hagyományokat erősítve nevelünk a mindennapi élettel a mindennapi életre.
- Olyan gyermekeket nevelünk, akik harmonikus mozgással, fejlett kommunikációs készséggel, beszéd-készséggel és beszéd-kultúrával rendelkeznek. Megismerő funkcióik kifejlődtek, érzelmi életük kiegyensúlyozott, szociális magatartásuk alkalmassá teszi őket a közösségben való tevékenykedésre, az iskolai élet megkezdésére.
- A vidéki élet lehetőségeit kiaknázva falusi életközösséghez hasonlító, gyermekközpontú óvodát szeretnénk, melyben a gyermekek valósággal való kapcsolata tág lehetőségeket biztosít a fejlesztésre.
- Fontosnak tartjuk a magyar nyelv, magyar népi kultúra, a hagyományok átadását. Keressük mindazon megismerési lehetőségeket, amelyek természetesen illeszkednek a kisgyermekek életéhez.
- Az óvodai nevelés területei, tevékenységformái között szoros összefüggés van, egyiket sem kezeljük elszigetelten, viszont kiemelkedő szerepet szánunk a játéknak, mozgásnak és az anyanyelvnek.
- Programunk rugalmasan alkalmazható a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésében is.

Alapelveink:

- Keveset, lassan, jól, gyakran ismételve, életkor-és egyéni igény alapján a követte nevelés elvét alkalmazzuk.
- Programunkban az érték a látszólag haszontalan elfoglaltságok. Valljuk, hogy ebben az életkorban sok minden elkezdődik, de semmi sem fejeződik be.
- A gyermekek érdeklődésére, aktivitására, szabad választására építve sokoldalú tapasztalatszerzést biztosítunk; elsősorban a gyermekek alapvető igényeire: a mozgásra és játékokra alapozunk.
- Pedagógiai alapelveink szerint a gyermekeket megilleti a különleges védelem és gondoskodás.

- Törekszünk a különböző pedagógiai módszerek alkalmazására, biztosítjuk az óvodapedagógusok módszertani szabadságának érvényesülését, segítjük az innovatív pedagógiai törekvések megvalósítását.

Általunk még fontosnak tartott elvek:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekének elve.
- A gyermeket övezze tisztelet, bizalom, megbecsülés és szeretet.
- A feltétel nélküli elfogadás elve.
- Esélyegyenlőség biztosításának elve.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve (kizárás, korlátozás, zaklatás, jogellenes elkülönítés).
- Óvodánk inkluzív (befogadó) szemlélettel, gyermekközpontú pedagógiai attitűddel a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, az egyenlő hozzáférés lehetőségének biztosításával, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését is.
- Tapasztalatszerzés elve („a gyermek abból okul leginkább, amit maga lát, maga tapasztal és figyel, nem pedig attól lesz értelmes, hogy elhiszi nevelője magyarázatait.”- ösi bölcsesség)

V.AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉL ÉS FELADATRENDSZERE

Nevelési alapelveink kiindulópontja az, hogy az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Cél:

- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ide értve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is). (ONAP)

- A családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve, gyermekközpontú óvodai élet megteremtése.
- Szeretetteljes, derűs, vidám, élményekre épülő, tevékenységekre ösztönző környezet biztosítása.

Feladat:

- Az egészséges életvitelhez szükséges szokások megalapozása, az egészséges életvitel igényének alakítása. Testi szükségletek kielégítése, komfortérzet biztosítása. Segítő szakemberek bevonásával, velük együttműködve, prevenciós, korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés során vidám, szeretetteljes derűs légkör kialakítása, szocializáció biztosítása. Megalapozott és következetes, rugalmasan kezelt szokásrendszer kialakítása.
- Anyanyelvi, értelmi nevelés és fejlesztés. A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára alapozott tágran értelmezett tanulás. A közösségben való tevékenykedéshez kapcsolódó szokások erősítése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek inkluzív nevelése, differenciált fejlesztése.
- Az interkulturális nevelésen alapuló integráció biztosítása, az emberi jogok és szabadságjogok védelme.

VI. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, fejlődésének biztosítása.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

VI.1. Az egészséges életmód alakítása:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

A gyermekek különböző tapasztalatokkal, ismeretekkel érkeznek az óvodába, melyekre alapozva,- azokat erősítve vagy kioltva alakítjuk a testápolás, öltözködés, táplálkozás, mozgás, pihenés, levegőzés, testedzés szokásrendszerét. Számolnunk kell az alapvető higiéniai szokások hiányával, a gyermekek érési sajátosságaival is.

A gondozási feladatok ellátása a nevelési folyamat része, közben is bővítjük a gyermekek ismereteit, alakítjuk készségeit, képességeit, segítjük önállósulási törekvésüket.

Fontosnak tartjuk, hogy ebben a folyamatban a dajka az óvodapedagógussal együttműködve vegyen részt.

A helyes életritmust a megfelelő napirend és heti rend (rugalmas) betartásával biztosítjuk.

Egészséges és biztonságos környezetet alakítunk ki a gyermekek fejlődéséhez, szükségleteihez, testméreteikhez igazodóan.

- A csoportszobában törekszünk a nyugtató, harmonikus színek alkalmazására. A berendezések a gyermekek méretének megfelelőek, könnyen tisztántarthatók. Jól elkülönített játékterekkel biztosítjuk a nyugodt légkört a szabad játékhoz.
- A mosdó gyermekméretű berendezései segítik a szükségletek kielégítését.
- Óvodai udvaraink tágas, jól elkülöníthető játszóhelyekkel rendelkeznek, ezért alkalmasak a változatos mozgás-és játéktevékenységekre.
- A tornateremben történő mozgásos tevékenységek alkalmával egymás testi épségének óvására és védelmére figyelünk.

Cél:

Testileg, lelkileg, szellemileg egészséges gyermekek nevelése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- Mozgás, testedzés lehetőségeinek biztosítása a harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése érdekében,
- Nyugodt pihenés, alvás feltételeinek megteremtése,
- Az egészség megóvása, megőrzése, az ehhez szükséges- életkornak megfelelő ismeretek átadása, szabályok betartatása,
- Helyes életritmus biztosítása,
- A helyes táplálkozási szokások igényének alakítása.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek, és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés
- Az egészséges életmódhoz tartozó szokások, készségek, képességek megalapozása, a belsővé válás elősegítése.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- Ha szükséges a megfelelő szakemberek bevonásával speciális prevenció és korrekció testi- lelki- nevelési feladatok ellátása.

Egészséges környezet:

Az óvodai környezet feltételei jelentősen befolyásolják az egészséges életmód kialakulását, ezért gondoskodni kell a megfelelő tárgyi környezetről, melynek egyik színtere az óvoda udvara.

A játékok, sportszerek biztonságára folyamatosan figyelünk. Az óvoda épületéhez vezető utak burkoltak. Az óvoda helyiségeinek elrendezését, nagyságát változtatni már nem tudjuk, ezért nagyobb hangsúlyt kap a szervezés a mindennapi munkában. A folyosó egyben öltöző is, ezért egyéni megoldásokat keresünk a zsúfoltság elkerülésére. A csoportszobák megfelelő nagyságúak, jól felszereltek. A falak színe világos, a csoportszobák megvilágítása megfelelő. A folyamatos szellőztetés megoldott, a hőmérséklet szabályozható. A berendezések a gyermekek méretének megfelelőek, könnyen tisztántarthatók. A csoportos tevékenységek során kiemelt szerepet kap a környezettudatos magatartás pl. szelektív hulladékgyűjtés, a körülöttünk

lévő anyagok újrahasznosítása pl. papírdoboz bábok stb. Az egészséges, tiszta környezet fenntartásának legfontosabb feltétele az alapos takarítás, melyben időnként a gyermekek maguk is aktívan részt vesznek.

Testápolás, egészségmegőrzés pedagógiai feladatai:

Vegyes életkorú gyermekek lévén a gyermekek életkorában és egyéni fejlettségében is nagy különbségek vannak. Ebből adódóan mindig minden pillanatban differenciálunk. Folyamatosan segítjük őket, hogy újabb fejlettségi fokra jussanak. Gondozási céljaink kitűzésekor mindig figyelembe vesszük, hogy nagyon eltérő fejlettségű és eltérően szocializált, más-más kultúrájú családok gyermekeit neveljük. A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és a tisztaság iránti igényüket fejleszti. Az óvónő szükség szerint maga is közreműködik az ápolási szokások kialakításában. Ez a bensőséges kapcsolatfelvételt szolgálja, a tevékenység megtanulását segíti.

- Alkalmazkodunk a gyermek egyéni igényeihez, otthonról hozott szokásaihoz.
- Személyi higiénia szempontjából fontosnak tartjuk a naponta többszöri fésülködést, különös gondot fordítunk a hosszú hajú lányok hajának rendezettségére.
- A légzőszervek védelme érdekében fontos feladatunk az orrfújás szükségességének és helyes technikájának megerősítése.
- Fokozatosan segítünk a gondozási tevékenységekben, dicsérettel ösztönözzük a gyermekeket az önálló próbálkozásra

Öltözködés, szokásalakítás:

- Az öltözés során figyelmeztetjük a gyermekeket a ruhadarabok helyes le-és felvételének sorrendjére. Segítségnyújtást biztosítunk a gyermekek igényei szerint.
- Ösztönözzük a szülőket, a gyermekek réteges öltöztetésére, amely a gyermek egyéni igényeit szolgálja.
- A gyerekek érdekében javasoljuk a biztonságos lábbeli használatát.
- Csereruha, cserecipő, tartalék fehérnemű a gyermekek számára a szülők általi biztosítását.

Egészséges táplálkozás:

A növekedés és a fejlődés alapvető feltétele a helyes táplálkozás. A gyermekek az óvodában napi háromszor étkeznek. Az étrendről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket, az otthoni

étkezéseket ehhez tudják igazítani. Saját konyhánk nincs. Ismernünk kell az egyes gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét, a kívánt táplálkozási követelmények betartásában fokozatosan tapintatosan járunk el (pl.: allergiás gyerekek).

Próbáljuk kiküszöbölni az indokolatlan édesség és cukorfogyasztást, meggyőzni a szülőket a megfelelő rágás és a vízivás fontosságáról. Hagyományápolásunkban vonzó feladat az ünnepek hagyományos ételeinek elkészítése, elfogyasztása, pl. farsangi fánk, karácsonyi mézeskalács. Az étkezés feltételeinek biztosításában a gyermekek is közreműködnek.

Feladatunk:

- A kulturált étkezés illemszabályainak megismertetése, gyakoroltatása, igényné válásának segítése.
- Ízek megkedveltetése, a folyamatos folyadékbevitel biztosítása.
- Gyümölcs- zöldségnapok beiktatása a családok közreműködésével, mely jelenleg is megoldott.
- Az óvoda mindennapi tevékenységeibe ágyazva ismerkedhessenek a gyermekek az ételek egészségre gyakorolt hatásával. Készítsünk velük salátát, gyümölcslevet, savanyúságot.

Mozgás, testedzés igényének, szokásainak kialakítása:

A mozgás az óvodás korú gyermek alapvető, természetes tevékenysége; az egészséges életmód kialakulásának, az egészség megőrzésének meghatározó eleme.

Célunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, mozgáskedvük fenntartása, mozgásuk fejlesztése, a mozgásra épülő életmód megalapozása.

Feladatunk:

- A szabadban töltött minél több idővel hozzájárulunk a gyermekek egészségének, erőnlétének fokozásához. Ősztől nyárig nagyon sok időt töltünk az udvaron a délelőtti és délutáni órákban egyaránt.
- Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának és a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének időszaka, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítjük elő.
- A mozgásos tevékenységek során fontos feladatunk a baleset megelőzési szabályok pontos ismertetése, következetes betartatása, naponkénti megerősítése.

- A tartási rendellenességek prevenciója érdekében figyelni kell a helyes testtartásra. A lúdtalpat speciális lábboltozatot erősítő gyakorlatokkal, megfelelő lábbelivel és mezítláb járással igyekszünk megelőzni.
- A tornaszobában tervezett mozgásos tevékenységeken váltópóló, tornacipő felvételét szorgalmazzuk.

Alvás, pihenés szokásainak alakítása:

Az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges a megfelelő pihenés.

A délutáni pihenés előtt mesével, énekkel altatunk, figyelünk a zaklatott, nyugtalan gyermekekre.

A gyermekek alvási szokásait tiszteletben tartjuk apróbb tárgyak, kendők, játékok. Lehetőség szerint megfelelő méretű kényelmes ágyon csendben pihennek a gyermekek.

A helyiség folyamatos szellőztetését biztosítjuk. A meghitt, nyugodt légkör biztosítása minden óvodai dolgozó feladata. A nyugodt pihenés feltétele a csend, ehhez a megfelelő körülményeket biztosítjuk.

Gyermekek egészségének védelme, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés:

Célunk, hogy a gyermekek személyiségében folyamatosan kialakuljon a balesetek megelőzése tapasztalataik alapján. Megismertetjük a gyermekekkel a balesetveszélyes helyzeteket, közösen kialakítjuk a balesetet megelőző szabályokat, amiket be kell tartanunk. Utcai séták alkalmával megismertetjük, megtapasztaltatjuk a közlekedés alapvető szabályait. Feladatunk:

- Balesetmentes környezetet biztosítunk.
- A környezet védelmét, megóvását megalapozó szokásokat alakítunk ki.
- A fertőző betegségek megelőzése érdekében biztosítjuk a megfelelő feltételeket (külön jellel ellátott törülköző, ágynemű, megfelelő fertőtlenítések).

A gyermekek lelki gondozásával kapcsolatos feladataink:

- Figyelni kell a személyiségzavarokra, neurotikus tünetekre, melyek kedvezőtlen családi légkör, súlyos lelki megrázkódtatás hatására alakulnak ki. Ezek a gyermekek fokozott törődést, gondoskodást igényelnek.

- A gyermekben rejlő, tevékenységet blokkoló feszültséget igyekszünk feloldani, szükség esetén speciális szakember segítségét vesszük igénybe (pszichológus, fejlesztőpedagógus, Nevelési Tanácsadó).
- A veleszületett rendellenességek korai kiszűrése lehetővé teszi a mielőbbi korrekciót.
- Óvodába csak egészséges gyermek járhat a napközben megbetegedett gyermekeket lefektetjük, a szülőt értesítjük.
- Az óvó- védő előírások, a balesetek megelőzése, a feladatok a Házirendben vannak meghatározva.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Legyen igényük a tisztaság iránt, önállóan mosakodjanak, törölközzenek, használják a körömkéfé, a fésűt, rendben tartják hajukat.
- Önállóan használják a zsebkendőt.
- Saját magukat kiszolgálják, önállóan tevékenykednek, holmijukra vigyáznak. Mindennapi szükségleteiket önállóan kielégítik.
- Tisztán étkeznek, közben kulturáltan viselkednek. Megfelelően használják az evőeszközöket. Csukott szájjal rágnak. Igényeljük az asztal esztétikai rendjét.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhaneműikkel gondosan bánnak, cipőjüket megkötik. Képesek önállóan eldönteni, hogy fel- vagy levegyenek ruhadarabot magukról.
- Ügyelnek saját személyük és a környezetük rendjére, gondozottságára.
- Az eszközökkel, berendezésekkel óvatosan bánnak, a rendetlenséget megszüntetik. Igényükké válik a levegőzés, szívesen tornáznak, vesznek részt mozgásos játékokban.

VI. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés:

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,

- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl.: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából, az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A gyermekkel foglalkozó felnőtt és a gyermek kapcsolatában fontos követelmény a következetesség, a határozott, de barátságos, toleráns és őszinte magatartás. A gyermek és gyermek közötti kapcsolatok szerepe nagy jelentőséggel bír a szocializáció folyamatában. Az egészséges "én" fejlődéshez biztosítja a sokoldalúságot, az összehasonlítási lehetőséget.

Az együttlét, a közösen átélt élmények bizonyos többletet adnak a csoporttagoknak, növelhetik a gyermek társas hatékonyságot, viselkedését befolyásolhatják, a másság és különbözőségek elfogadását, tiszteletét, melyek összehasonlítási lehetőséget kínálnak, ebből következően reális-önismeret, önértékelés kialakulását teszik lehetővé.

Cél:

- Barátságos, derűs csoportlétkör kialakítása, melyben minden gyermek biztonságban érezheti magát.
- A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával.
- Közösségi érzés, közösségi magatartás, közösségtudat alakítása, erkölcsi értékek közvetítése, hagyományápolás.
- Az erkölcsi, akarat tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése az óvodapedagógus és a dajka példaadásával és modellértékű szerepével. Érzelmi támaszt nyújtó, meleg, pozitív attitűd.

- Iskolába lépéskor a gyermekek alkalmazkodni tudjanak az iskolai élethez.
- A gyermek szociális érzékenységének erősítése, én tudatának alakítása. Önkifejező, önértékesítő törekvésének elősegítése. Együttműködési- és konfliktusmegoldó képességük fejlesztése.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása, az önazonosság megőrzése.

Feladat:

- Az óvodai beszoktatás legyen rugalmas, idejét és módját a gyermek és a család ismeretében állapítsuk meg.
- A gyermekeket is vonjuk be a csoportszobájuk alakításába, szépítésébe.
- A csoport szokás- és szabályrendszerét alakítsuk ki, melyeket a csoportban dolgozó felnőttek azonos elvek szerint állítsanak fel.
- Teremtjük meg a feltételeit annak, hogy a gyermekek társaikkal bizalmas, elmélyült tevékenységet alakíthassanak ki.
- Ösztönözzük a gyermekeket a feladatvállalásra, mások tereinek elfogadására, az alkalmazkodásra.
- Ismertessük meg a gyermekekkel az erőszakmentes konfliktuskezelés technikáit, segítsük a gyermekek önálló konfliktuskezelését.
- Az óvodai élethez kapcsolódó szokások, hagyományok megteremtésével és ápolásával, ünnepekre és jeles napokra készülődéssel, élmények és tapasztalatok biztosításával segítjük a gyermekek közötti együttműködést, a közösség alakulását és fejlődését.
- Munkánk során igyekezzünk elérni, hogy a csoport tagjai figyeljenek egymásra, legyenek türelemmel egymás iránt és legyenek képesek beleélni magukat társuk helyzetébe.
- Olyan lehetőségeket kell teremtenünk, ahol az önállósági törekvéseknek, kezdeményezéseknek és egymással való együttműködésüknek teret biztosíthatunk.
- Feladatunk a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, a kiemelt figyelmet igénylő, ill. kiemelkedő képességű gyermekekkel való sajátos törődés. Fokozott figyelemmel, egyéni bánásmóddal adjunk esélyt ezeknek a gyermekeknek a legoptimálisabb fejlődésre.

- Az inkluzív nevelés megvalósulása érdekében mintát közvetítünk, a különbözőségek tiszteletben tartására és elfogadására nevelünk. Az óvoda minden alkalmazottjának viselkedése, bánásmódja, kommunikációja példaértékű legyen.

VI. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységforma keretében megvalósítandó feladat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása a beszélő környezettel, helyes mintaadással, és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével)- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A szocializáció folyamán a beszéd a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek, gondolkodásnak legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

A nyelvi kommunikációs helyzetek kialakulásának alapvető feltétele, az egymást meghallgató, és egymáshoz beszélő társak beszédkedve, beszédképessége, az anyanyelv szókincsének hangzásbeli és szövegszerkesztési sajátosságainak tapasztalatai, ismerete, használata.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek a természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésre, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Cél:

Bő szókincssel, fejlett kommunikációs készséggel rendelkező, mindennemű helyzetben megnyilatkozni tudó, élményeit, elképzeléseit bátran megfogalmazó gyermekek nevelése, akik tisztán beszélnek, nyelvtanilag helyesen használják a magyar nyelvet.

Feladat:

- Az ingerszegény környezetből érkező gyermekek esetében az egyéni bánásmód fokozott alkalmazása.
- Biztonságot nyújtó, elfogadó környezet megteremtése, ahol a gyermekek bátran megszólalhatnak és beszélnek.
- A gyermekek meghallgatása, kérdéseik megválaszolása, beszédkedvük felkeltése és fenntartása.

- Metakommunikációs játékok alkalmazása, metakommunikatív eszközök (pl. mimika) használatára serkentés.
- Új fogalmak értelmezése, szókincsbővítés.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, kommunikáció ösztönzése.
- Beszédhallás és beszédmegértés fejlesztése.
- Együttműködés a logopédus szakemberrel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek eljutnak arra a szintre, hogy aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket, választékosan, gazdag szókinccsel mesélnek.
- Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos, törekszenek a történetek logikai, időrendi sorrendjének követésére.
- Figyelmesen, nyugodtan képesek végighallgatni a másik megnyilatkozásait.
- Helyesen használják a névmásokat, névutókat, igeidőket, módokat. Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.
- Beszédüket érzelmeik által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri.
- Tisztán ejtik a szavakban a beszédhangokat.
- Ismerik és használják az udvariassági szófordulatokat.
- A jellemző mesefordulatok kifejezései is megjelennek a mindennapi beszédben.

Értelmi fejlesztés, nevelés:

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára-, mint életkori sajátosságra-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás- alkotóképesség- fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

Cél:

- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendezése, célirányos bővítése, kognitív képességeinek, kognitív kompetenciáinak alakítása, fejlesztése.
- A gyermekek olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket sajátítsanak el, értelmi képességei úgy fejlődjenek, hogy az élet egyre változó helyzeteiben jelentkező feladatokat meg tudják oldani, tudjanak eligazodni a világban.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá tegyék az iskolai tanulás megkezdéséhez.

Feladat:

- A valóság megismeréséhez, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása,
- A belső érést, fejlődést segítő külső ráhatások, inger- és élmény gazdag környezet biztosítása, melyben az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás valamint a mozgás fejlődése folyamatosan zajlik.
- A kreativitás, alkotóképesség megalapozása.
- Kognitív kompetenciák alakítása, fejlesztése.
- Gondolkodási képesség, ezen belül a fogalomalkotás, problémamegértés, összehasonlítás, analízis, szintézis, felosztás, rendszerezés képességeinek alakítása.
- Ismeretszerző képesség fejlesztése, ezen belül a pontos érzékelés, észlelés, forma, mennyiség- és térészlelés, a szándékos figyelem kialakítása, tartalmának és terjedelmének növelése, a figyelemmegosztás képességének és tartósságának fejlesztése, az alkotó képzelet és szándékos emlékezet kialakítása.
- Egyéni képességfejlesztés és differenciálás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek rendelkeznek olyan kompetenciákkal,- kognitív képességekkel és koruknak megfelelő ismeretekkel- melyek birtokában képessé válnak a megszerzett tudás alkalmazására.

- Múltbéli tapasztalataikra építve felfogják környezetének eseményeit, jelenségeit,
- Kialakul tér- és időészlelésük,
- Önkéntelen figyelmük szándékos és tartós figyelem felé halad, megfelelő érzelmi motiváltsággal kellő ideig tart, figyelmüket képesek megosztani,
- Sokoldalú tevékenység során formálódik és tökéletesedik megfigyelőképességük,

- Képesek ún. gondolati, vagyis megértésen alapuló emlékezésre, tudatos emlékezetbe vésésre,
- Képesek emlékképek kombinálására, új alkotására, különbséget tesznek a valóság és a képzelet világa között,
- Meglátják dolgok közötti összefüggéseket, a tárgyak lényegtelen tulajdonságaitól el tudnak vonatkoztatni, lényeges jegyek alapján általánosításokra képesek,
- Szemlélhető tapasztalatból kiinduló összefüggések révén ok-okozati összefüggéseket felismerik,
- Tapasztalatainknak, ismereteiknek gazdagsága által problémamegoldó képességük az önálló problémamegoldás felé halad.

VII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE:

Egy csoport lévén vegyes csoporttal működünk, melynek több az előnye, mint a hátránya.

Célunk a gyermekek én-érzésének erősítése, testi-lelki egészségük megóvása, érzelmi, társas, kézügyességbeli és értelmi intelligenciájuk fejlesztése.

A csoportban, egy időben és folyamatosan többféle játék, tevékenység folyik.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Amikor csak lehet, a szabadban tartózkodunk. A párban járást, a sétálást csak ritkán választjuk, ez a gyermekeknek nagyon fárasztó és unalmas.

Napirendünk:

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermek egyéni szükségleteihez.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A kisgyermek igényli az ismert és áttekinthető ismétlődésekkel tagolt napirendet.

Természetesen van helye a kivételeknek és a kivételes alkalmaknak is.

Az óvodások életét a biztos szokásrend, a ritmikus ismétlődések tagolják -érzelmi biztonságot nyújtva.

Figyelembe vesszük a helyi igényeket, lehetőségeket, szokásokat. Az óvoda a szülők munkaidejéhez - többé-kevésbé alkalmazkodva - tart nyitva.

6⁴⁵ – 7³⁰ Játék

Benne: Gyülekezés. Közös játék

7³⁰ – 10³⁰ Játék

Játék, szabadon választott tevékenységek.

Benne: folyamatos reggeli, játékhoz kapcsolható tevékenységek. Rövid (10-15 perces) összeülés a szőnyegen: mesehallgatás, beszélgetés. Gyümölcsköstölés. Készülődés az udvarra (mosakodás, öltözködés).

10³⁰ - 11⁴⁵ Játék

Levegőzés az udvaron, udvari játék, séta

11⁴⁵-12⁴⁵ *Készülődés az ebédhez (átöltözés, tisztálkodás), ebéd, mosdóhasználat, készülődés a délutáni pihenőhöz.*

12⁴⁵-15³⁰ *Mese, délutáni pihenő, folyamatos ébredés, tisztálkodás, uzsonna, mindennapos testnevelés*

15³⁰-16⁴⁵ *Játék, szabadon választott tevékenység (jó idő esetén az udvaron).Hazamenetel.*

Heti rendünk:

Hétfő:

- Külső világ tevékeny megismerése

Kedd:

- Mozgás
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Szerda:

- Verselés, mesélés

Csütörtök:

- Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc

Péntek:

- Verselés, mesélés

Ünnepeink, jeles napjaink:

Egy-egy évszagnak meghatározó a szerepe, ezek köré csoportosulnak a játékok, a tevékenységek. Családi hangulatban készülődünk.

A gyermekeken keresztül a néphagyományokat próbáljuk a jövő számára átmenteni.

- **Szüret:**

Kirándulunk a szőlőhegyre, szüretelés, mustkóstolás, gyűjtögetés.

- **Advent:**

Adventi koszorút készítünk, melyet 4 gyertya díszít. A gyertyákat a karácsony előtti 4. vasárnaptól folyamatosan gyújtjuk meg. Minden mesehallgatás alkalmával világítanak, így a mese bűvölete még hatásosabb. Minél több gyertyavilágít, annál közelebb érkezik a karácsony.

- **December 4.- Borbála napja:**

Cseresznyefaágakat teszünk vízbe, mely kivirágzik a szeretet ünnepére.

- **December 6.- Miklós napja:**

Általunk készített ajándékokkal várjuk a Mikulást. A csizmákba, cipőkbe mogyoró, cukorka kerül a várakozás idején. A Mikulás minden évben ellátogat hozzánk és egy-egy csomaggal lapi meg a gyermekeket. Dalokkal, versekkel köszöntjük.

- **December 13. - Luca napja:**

Luca napján búzát ültetünk, mely karácsonyra kikel és a karácsonyfa alá helyezzük.

- **December 25. - Karácsony:**

A készülődés egész decemberben folyamatos: Mézeskalácssütés, fenyődíszek, gyertyatartók, betlehem, ajándékok.... Hihetetlen sok örömmel, a titkolózással, kitartó, türelmes munkával készülünk az ünnepre. Az igazi varázslatnak, az igazi vágyakozásnak, átélésnek otthon kell bekövetkeznie, mert a család meghitt, őszinte, szeretetteljes légkörét nem tudja az óvoda pótolni, sem helyettesíteni. A karácsony előtti utolsó óvodai napon elérkezik az óvodába is a karácsony, a szép karácsonyfa által. A betlehemezés Jézus születésének történetét mutatja be, melyet a gyermekek hihetetlen

gyorsan és lelkesedéssel sajátítják el. A betlehemi köszöntővel elmegyünk a faluba is, mely mindig jó fogadtatásra talál.

- **Január 1. - Újév napja:**

Mágikus erejű jó kívánságokkal, köszöntővel várjuk az év kezdetét, a hozzánk betérő vendégeket.

- **Farsang:**

Vízkereszttel kezdődik, húshagyó keddig tart. Farsangi multságunk napja húshagyó kedd. Lázás készülődéssel, tréfálkozással, jelmezekkel mulatozunk, bolondozunk, mókázunk.

- **Március 15. - hazafias ünnep:**

Mesélünk a magyar huszárokról, a csatákról. Előtérbe kerülnek a katonás játékok. Zászlókat, kokárdákat, pártákat készítünk. Versekre, huszárokról szóló énekekre vonulunk és ünnepelünk.

- **Húsvét:**

A húsvét két legnépszerűbb szokása a tojásfestés és a locsolás. A tojásfestés az írókázás, a karcolás, s perzselés módszerével történik. Ajándékokat készítünk, húsvéti kalácsot sütünk. A fiúkkal locsolóverset tanulunk. Az óvoda udvarán a tojásokat, az ajándékokat elrejtjük, ill. megkeressük.

- **Anyák napja:**

A család ünnepe. Nálunk a szülők igénylik az óvodai köszöntést. Így az óvodában az édesanyákat felköszöntik a gyermekek. Virágokat nevelgetünk cserépben, verseket mondogatunk, dalokat énekelgetünk. A gyermekek közösen köszöntik fel az édesanyákat énekkel, verssel az erre kialakított bensőséges hangulatot árasztó csoportban. Meghitt hangulatot teremtünk: Gyertyát gyújtunk. Az általunk elkészített süteménnyel kínálják a gyermekek az édesanyákat, nagymamákat.

- **Pünkösdi:**

Tavaszköszöntő, nyárhívogató ünnep. A lányok hagyományos pünkösdi szokása a királynéjárás, a pünkösdölés. A népi játékok ideje. Az ügyességi versenyre önként vállalkozó fiúk közül pünkösdi királyt választunk.

- **Gyermeknap:**

Közös játék, szórakozás. Versenyjátékokat szervezünk. Énekelünk, verselünk, közben csemegézünk.

- **Évzáró- nagycsoportosok búcsúzója:**

Június elején kerül erre sor. A kiscsoportosok, középsősök elköszönnek a nagycsoportosoktól. A nagycsoportosok pedig kisebb társaiktól- az óvoda dolgozóitól, ill. az óvodától. A nagyok útravalóul kapnak tőlünk egy-egy kis tarisznyát, benne „hamuban sült” pogácsát, könyvet, óvodás társaiktól kicsi ajándékokat, virágot. Az évzárón verselünk, mesélünk, énekelünk, körjátékozunk.

VIII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI:

Játék:

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb eszköze és legfejlesztetőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.” /ONAP/ Az óvodás korú gyermek alapvető tevékenysége a játék. Önként vállalt tevékenység, amelyben nem a végeredmény fontos, hanem maga a folyamat. A kisgyermek játékból sok mindent megtudhatunk, hiszen a külvilágból és a saját belső világból fakadó élményeit, tapasztalatait abban jeleníti meg.

Feladat:

- Az óvodapedagógus adjon utánozható mintát, segítsen, kezdeményezzen, megengedő legyen, a spontán játékok kialakulásában. Ha a játék elakad, bevonható társ maradjon.
- Előtérbe kell helyezni a szabad játék-túlsúlyának érvényesülését. A játék az óvodapedagógus tudatos jelenlétének biztosításával, kiemelt jelentősége az óvoda napirendjének időbeosztásában is megmutatkozik.
- Legyen nyitott a gyermeki ötletekre, kihasználva az „itt és most” jelentőségét, de legyünk mindig felkészültek a játék kezdeményezésére, továbblendítésére.
- Használja ki a játékból adódó lehetőségeket. (Igyekezzünk élményeinket, tapasztalatainkat felhasználva játékokban gondolkodni.)
- Teremtse meg a játék feltételrendszerét (hely, idő, eszköz, megfelelő csoportlégkör, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok) az adott életkori sajátosságoknak megfelelően, a gyermekek egyéni fejlettségének, tapasztalatainak ismeretében.
- SNI, HH, HHH, gyermekek személyiségének differenciált fejlesztése a játéktevékenységének differenciált fejlesztése a játéktevékenységeken keresztül.

- Különböző, fokozatosan nehezítő, összetett játékok megismertetése, megtanítása, megszerettetése.

Cél:

Napirendünkben legyen a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő-, élményt adó tevékenység. Játék közben fejlődik személyisége, érzelmi élete, értelmi képességei, akarati tulajdonságai, társas kapcsolatai, erkölcsi magatartása. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Kiemelt szerepet kap a szabad játék érvényesülése. A gyermeki játéktevékenységben rejlő nevelési lehetőségek csak a megfelelő feltételek biztosításával aknázhatók ki.

A jó játék feltételei:

A gyermek és óvodapedagógus közötti bizalom az érzelmi biztonság, a megalapozott következetes, egymásra tekintettel lévő szokás- és szabályrendszer kialakítása alapvető feltétele a vidám, nyugodt, aktivitásra készítő légkör kialakulásának. Ez a légkör biztosítja, hogy a gyermekek bátran mernek játékot kezdeményezni, képesek játékukban elmélyülni.

Megfelelő hely:

Fontos, hogy a gyermekek otthonosan, szabadon mozoghassanak játék közben a csoportszobában és az udvaron egyaránt. A csoportszobák berendezése lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek állandó és ideiglenes kuckókat találjanak, ahol egyedül vagy barátaikkal játszhatnak. A gyerekeknek lehetőségük van arra, hogy a játékhoz szükséges helyet önállóan alakítsák ki. Ehhez rendelkezésükre állnak mozgatható bútorok, takarók, párnák

Elegendő idő:

Ahhoz, hogy a játék örömszerző, élményt nyújtó, fejlesztő legyen, a napirendben kellő időkeretet kell rá biztosítani. A játék az egész nap folyamatát végigkísérni. Biztosítjuk, hogy igény szerint több napon keresztül is játszassák ugyanazt, és kedvük szerint más tevékenységgel is foglalkozhassanak. A játék befejezésére igyekszünk elég időt adni.

Eszközök:

A játékok kiválasztása felelősség, hiszen egyrészt motiválja, gazdagítja a gyermek elképzeléseit, másrészt segíti elgondolása megvalósítását. A játékeszközök legyenek esztétikusak, jó minőségűek, könnyen kezelhetőek, fejleszt hatásúak, a gyermekek méretéhez

igazodók. A játékeszközök a gyermekek számára könnyen megközelíthető, elérhető helyen vannak. A gyermekek a különböző játékszereket eredeti funkciójuktól eltérően ötletesen alkalmazhatják. Fontos, hogy vigyázzanak az eszközökre.

Élményszerzés:

Az évszakok, jeles napok, ünnepek, családi élmények, óvodai programok, közösen szerzett élmények, bogarak, mesefigurák stb. jó alapot adhatnak a játék kidolgozásához. A játék kiteljesedését segíti, ha zenei vagy vizuális tevékenység, irodalmi élmény, mozgás vagy matematikai felfedezés társul hozzá. A környező valóság megismerése is játék közben valósul meg.

Fontos, hogy gondoljuk át a játéktervezés során:

- Milyen természeti jelenség vagy történet a legjellemzőbb az adott időszakra?
- Mivel mit lehet játszani?
- Mit gyűjtünk? Miből mit lehet készíteni?
- Milyen eszközökre lehet szükség, hogy a játék még érdekesebb legyen?

Játékformák:

Gyakorlójáték

A gyermek játékszernek, eszköznek, saját magának meghatározott mozgását ismétli, gyakorolja. A kitartó, napokon át folyó gyakorlás során a mozgás változik, tökéletesedik, fejlődik és finomodik mozgáskészsége, fejlődnek érzékszervei, ismereteket szerez az anyagok tulajdonságáról. A gyakorlójáték közben bontakozik ki a szerepjáték.

Szerepjátékok

A gyermekek ebben a játékban önálló kezdeményezéssel az őket körülvevő világból szerzett benyomásaikat, élményeiket képezik le. Eljátszhatják örömeiket, vágyaikat, félelmeiket, haragjukat, a valóság számukra lényeges elemeit. Fejődik képzelőerejük, akaratuk, találékonyságuk, közösségi magatartásuk, alakulnak a gyerekek közötti társas kapcsolatok.

Szabályjátékok

Ezek a játékok előre meghatározott szabályok szerint folynak. Tartalmuk szerint lehetnek mozgásfejlesztő (pl. fogócska, bújócska, labdajáték) és értelmi képességeket fejlesztő játékok (pl. memória, kirakó, logikai).

A szabályjátékok esetében az örömforrást maga a szabály betartása jelenti. A szabálytudat kialakulása közben fejlődik a figyelem, emlékezet, önfegyelmzés, a szabálybevetés megtanulása, a saját lehetőségeik megtapasztalása. A reális énkép kialakításához az esetleges sikerek és kudarcok megélése és feldolgozására is nagy szükség van.

Építő- és konstruáló játékok

Az „én alkottam”, „mi csináltuk” élménye, a létrehozás öröme kerül előtérbe.

Kisebb gyermekeknél a gyakorlójáték fejlettebb formájaként jelentkezik, nagyobbak már tudatosan konstruálnak.

Csoportszobánkban változatos játékeszközökkel ösztönözzük a gyermekeket egyszerűbb vagy bonyolultabb építmények létrehozására (pl. legó, fa- és műanyag építőeszközök, pötyi stb.)

Verselés, mesélés:

Óvodai nevelésünk másik fontos pillére a játék mellett a vers és a mese.

Ez az egyetlen közlésforma, amelyet a gyermek nem az ésszerűség fonalán, hanem az átélés hullámhosszán tud befogadni.

A mondókák, a dúdoló, a versek érzelmi biztonságot adnak, melyek játékos mozgásokkal is összekapcsolhatók. A verset a hangzás és a hangulat felől, fogják meg a gyermekek. A népköltészet verses anyag eleve mozgásos játék is. A mozdulatok, a ritmusok, a szavak a gyermekeknek érzéki-értelmi élményeket adnak. A verselés tevékenységekhez kötődő, együttlétek hangulatát fokozó játék. A hangulat, az érzelem, az alkalom egységében mondogatott versek észrevétlenül gyarapítják a gyermekek repertoárját.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat

A versek fő esztétikai forrását a ritmus, a zeneiség adja.

Megérik a gyermekek anyanyelvünk varázslatos képességét, s maradandó élmény lesz számukra.

A vers játék a nyelvvel, az érdekesen szépen hangzó beszéddel, melyet sokszor kell mondogatnunk és nem tanítunk. Helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán lehetőség és igény van rá.

Mindennap van mese, mely a nap ritmusába beépített szertartás.

A mese anyanyelvi nevelésünk legfontosabb eszköze. Nyelvünk sajátos szókinccse, észjárása beépül a gyermekeink személyiségébe.

A mese emberi kapcsolatokra tanít, a gyermek azonosul a mese szereplőivel, így segíti kialakulni erkölcsi, érzelmi, esztétikai, intellektuális nevelését. Hozzásegíti a gyermeket szorongásai leküzdéséhez, gátlásai oldásához, képzeletük erősödéséhez, önbizalmuk „én” képük alakulásához, pozitív személyiségjegyeinek megalapozásához.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Meséléskor a csend birodalmában vagyunk. A gyermekek arcán megjelenik a belefeledkező áhítat, a figyelő ámulat.

A gyermekek tekintetében látszanak a belső képek készítésének jelei. A mesélővel a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát. Mesehallgatáskor a gyermek befogadó, odahallgató. A mese a valóság és a vágyak között híd, melyen könnyen közlekedik a gyermeki gondolkodás és a képzelet. A mese hallgatása közben a gyermek kilép a valós világból és képzeletével átlép a mese világába.

A mese gondolatvilága varázslatos elemei miatt közel áll a gyerekekhez, mely cselekményével a gyermek fantáziáját szárnyaltatja.

A rövid mesétől a mondókákon, állatmeséken, irodalmi meséken túl, az „igazi” mégiscsak a csodás elemekkel, varázslatokkal átszótt tündérmese.

A mese megalapozza a gyermekek érzelmi, értelmi és nyelvi képességét, melyeken keresztül kultúrát és műveltséget adunk át.

Fontosnak tartjuk a többnyire könyv nélkül mondott meséket, így a mesélővel személyes kontaktus alakul ki.

Együtt „szójjuk” a folytatásos mesék szálait.

A gyermekek lapozgassanak leporellókat, mesés- verses-képeskönyveket!

Hozzák el otthonról is kedvenc könyveiket, szeressék és becsüljék meg a könyveket!

A bábozás megszerettetése is feladatunk, a gyermeket bármikor bábozhassanak a nap folyamán. Fejlődik improvizációs készségük, kifejezőkészségük gazdagodik, képessé válnak a párbeszédese előadásmódra is. Együtt-egymással bábozni, mesélni, szerepelni.

Meséken, verseken, dúdolókon, mondókákon keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet.

A mese, a vers az óvoda egész életét átszövő nevelési terület.

Hermann Alice így fogalmaz:

**„Igazán sajnálatra méltó az a gyermek,
aki mese nélkül, vagy mesét ritkán hallva nő fel.”**

Cél:

- A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése. A helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel az önkifejezés megalapozása.
- A gyermekek anyanyelvi kultúrájának, ízlésének fejlesztése népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek közvetítésével.
- A népi kultúra átörökítése, az interkulturális nevelés biztosítása mellett.
- A verselés, mesélés adjon alkalmat „belső képek” kialakításával az érzelmek feldolgozására, a feszültségek oldására.
- A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek alakítása, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése.
- A versek hangzása, a rímek játékossága, a mesék feldolgozása adjon a gyermekeknek irodalmi művészeti élményt.
- SNI, BTM, HH, HHH, különböző szociokulturális környezetből érkező gyermekek beszédfejlesztése a különböző fejlődési szakaszokban, kommunikációs helyzetekben.

Feladat:

- Nyugodt, kényelmes érzelmi biztonságot nyújtó körülmények megteremtése az irodalmi művek befogadására.
- Változatos irodalmi élmények közvetítése. elsősorban a magyar népmesék megismertetésével, bővítve a világirodalom műveivel.
- A gyermekek beszédkedvének felkeltése, nyelvi képességeik fejlesztése az irodalmi eszközeivel.
- A mese- és versmondás, bábozás és dramatizálás szokásainak, szertartásainak kialakítása.

- Bábozás a gyermekeknek, közös bábszínházi élmények szerzése.
- Az óvodapedagógusi előadásmód tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát. A metakommunikációs eszközök alkalmazása legyen érzékletes, de ugyanakkor természetes, a mese képei világának megjelenítését szolgálja.
- Ölbeli játékok, versek gyakori ismételtetése egyénileg és mikro csoportban.
- SNI gyermek szívesen hallgatja a mesét, önmagához képest fejlődik verbális és nonverbális kommunikációja.
- Hagyományápolás, ünnepek színesítése, meghitté tétele irodalmi alkotások által.
- A szülők figyelmének felhívása az élőlásavas mese fontosságára. Segítségnyújtás a szülőknek az igényes gyermekirodalom kiválasztásához.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen és örömmel ismételtetik a verseket, ritmusokat, mondókákat.
- Szívesen hallgatnak mesét, kérik a mese ismétlését.
- Önálló verselésre, mesemondásra vállalkoznak.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások, szertartások.
- Össze tudják fűzni a folytatásos mesék szálait.
- Beszélnek az elhangzottakról, megjegyzik az érdekes mese- és szófordulatokat.
- Szókincsük, kifejezésmódjuk gazdagodik az irodalmi élmények hatására.
- Vannak kedvenc mesehőseik, a velük történetek megjelennek játékaikban (bábozásban, dramatizálásban, szerepjátékban).
- Óvják, szeretik a könyveket.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Az óvodai zenei nevelés alapvető irányelve, hogy igényes és értékes zenét halljanak a gyermekek, amely a magyar néphagyományokból táplálkozik. Ezért kapnak elsőbbséget a magyar gyermekjátékdalok, mondókák és népdalok.

Az énekes gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. A hallás - és ritmusfejlesztő mozzanatok a játékdalok magukban hordozzák.

Az élő zene, az éneklés természetesen ösztönöz a tiszta, csengő hangképzésre, az egyenletességre, a tempó, a hangmagasság változásaira. Fejleszti zenei hallásukat, zenei emlékezetüket, játékos zenei alkotókedvüket.

A természet rendje, az évszakok változásai, az ezzel kapcsolatos mindennapi hagyományok, a jeles napok és ünnepek adják keretét nevelő munkáknak.

A zenehallgatási célú éneklés a meséhez hasonlóan csendet kíván, hogy hangulatot teremthessen, érzelmeket kelthessen.

Cél:

- A gyermek zenei anyanyelveknek, zene iránti érdeklődésének, zenei ízlésének megalapozása.
- A zenei tevékenységet segítő mozgáskultúra, a mozgásanyanyelv megalapozása
- Zenepedagógiai módszerek, ritmikus mozgás, tánc, ének nevelő hatásának érvényesítése,
- Az éneklés, zenélés a mindennapi tevékenységeket váljon a mindennapok részévé, a felnőtt minta spontán utánzásával,
- Az SNI, BTM, HH, HHH, migráns gyermekek komplex, egyéni ütemű személyiségfejlesztése a dallam, ritmus, mozgás és beszéd összekapcsolásával.

Feladat:

- Az éneklés, zenélés megszerettetése.
- Az adott csoport képességszintjének megfelelő zenei anyag kiválasztása, a hozzá kapcsolódó fejlesztő határok megtervezése.
- Ünnepekhez, jeles napokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése.
- Zenei képességek, ritmusérzék, éneklési készség, szabad improvizáció, mozgás, zenei ízlés, kreatív zenei kedv fejlesztése.
- Sok ölbeli, népi gyermekdal éneklése.
- Mozgáskoordináció tökéletesítése játékfűzések és egyszerű táncos elemek összekapcsolásával.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel, önként, szívesen játszanak dalos játékokat, bátran énekelnek egyedül is.
- A gyermekek zenei képességfejlődése egyéni sajátosságainak megfelelően fejlődik.

- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokát.
- Dallammotívum alapján felismerik a dalokat, megkülönböztetik a zenei hangokat más zörej hangoktól.
- Felismerik néhány hangszer hangját, használnak ritmus hangszert
- Érzik és alkalmazzák az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát.
- Tudnak egyszerű tánclépéseket, ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget.
- Törekcsenek a tiszta éneklésre, képesek hat hangterjedelmű dalok előadására.
- Szívesen hallgatnak zenét.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

A művészeti eszközök és technikák a személyiség különböző területeit, pszichés funkcióit érintik, aktiválják és fejlesztik.

A vizuális nevelés sokszínű, összetett nevelési terület, ami magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést képalakítást, a kézimunka különböző fajtáit, a műalkotásokkal való ismerkedést, a környezetalakítást.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Fontosnak tartjuk, hogy kifejezhessék önmagukat. A belső képek gazdagítása a gyermeki alkotás alapja. Lehetővé tesszük, hogy bármikor rendelkezésünkre álljanak a szükséges anyagok és eszközök. Amit készítenek, a játék kelléke vagy az óvodaépület díszé lesz.

- Játék közben új és újabb ötletekkel tovább gazdagodik a technikájuk, fokozódik érdeklődésük a színe, anyagok A gyermeki igény felkeltése az alkotásra, a szabad önkifejezésre, a környezete esztétikai alakítására és az élmények befogadására.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása, egyéni és életkori sajátosságoknak megfelelően.

- A gyermekek tér, forma, szín képzeletének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti igényességük kialakítása.
- Ábrázolókézség, kezügyesség fejlesztése, a helyes ceruzafogás kialakítása, a gyermekek, egymás munkája iránt.

Cél:

- A gyermek képzeletének kibontakoztatása.

Feladat:

- Az ábrázoló tevékenység feltételeinek megteremtése (hely, eszköz, idő).
- Az egyéni fejlettség figyelembe vétele, differenciált fejlesztés, tolerancia, empátia érvényesítése.
- Különböző anyagok és technikai eljárások bemutatása.
- Az eszközök használatának megismertetése, alkalmazásuk során betartandó szabályok közvetítése.
- A gyermek minél többféle természetes anyaggal való megismertetése.
- Meg kell ismertetni a gyermekekkel a népi kismesterségeket.
- Kézmozgásuk finomítása, grafomotoros képességek fejlesztése.
- A környezet esztétikájával, művészi értékek bemutatásával ízlésformálás.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket, érzésvilágukat.
- Ismerik és helyesen alkalmazzák a különböző eszközeiket (ceruzafogás, ecsetkezelés, olló, ragasztó stb.).
- Fejlődik képi, plasztikai és térbeli komponáló képességük, gazdagodik fantáziaviláguk.
- Képesek felismerhető testrészekkel embert ábrázolni.
- Örülnek egyéni és közös kompozícióknak, vonalvezetésük jobbról balra halad.
- Önállóan és csoportosan készítenek játékokat, kellékeket, ajándékokat és dekorációkat.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megismerik a népi, díszítő művészet alapjait, elemeit.

Mozgás:

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztatás és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – az együttműködés, problémamegoldó gondolkodás, kommunikáció, önkontroll, pozitív én kép, szabálykövető társas magatartás-érzelemszabályozás- fejlődése.

A mozgásnak fontos szerepe van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában.

A mozgásos játékok a természetes mozgásokból építkeznek. Az ugrás, ugrándozás, járás, futás, bújás, labdával való ügyeskedés, az állatok és mesealakok mozgásának utánzása sok olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonsági erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlás.

Cél:

- Egészségpedagógiai cél a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése derűs, vidám, mozgásra ösztönző környezet megteremtésével.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése gyakorlási lehetőségek biztosításával.
- Az egészséges életvitel, az egészséges életmódhoz szükséges készségek, jártasságok alapozása, erősítése és a mozgáskultúra iránti érdeklődés felkeltése.
- A mozgásos játékok segítségével a gyermekek egyéni szükségleteinek, természetes mozgásának (járás, futás, ugrás, függés, támasz, dobás, egyensúlyozás) és testi képességeinek (erő, állóképesség, gyorsaság, ügyesség) fejlesztése.

Feladat:

- Mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása, beépítése a mindennapi életbe, az egyéni- és életkori sajátosságok figyelembevételével.
- A spontán- és irányított mozgáshoz biztonságos környezet, hely, idő, eszközök biztosítása a nap folyamán a tornaszobában, csoportszobában és az udvaron is.
- A szem – kéz, - láb koordinációjának fejlesztése.
- A gyermekek egyéni képességeihez mérten az alapmozgások kialakítása, korrigálása, fejlesztése. Megfelelő értékelés pozitív megerősítéssel.
- Szociális képességek fejlesztése, az együttműködés és kooperáció kialakítása.
- Prevenációs feladatok megvalósításra mozgással.
- Törekedni kell a gyermekek számára a kooperatív játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek mozogni, a mozgásos játékokban kitartóak.
- Ismerik az irányokat, a térben jól tájékozódnak
- A szabályokat betartják a különböző versenyjátékokban.
- Képesek sor- és köralkotásra.
- Tudnak ütemtartással járni, szeretnek futni, szökdelni, kisebb akadályokat átugrani.
- Tudnak labdát gurítani, dobni, megfogni, gurítani, célozni, pattogtatni, vezetni.
- Összerendezett mozgásuk kialakul, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik.
- A gyermekek képesek alkalmazkodni, a társaira figyelni. Van önuralma, toleráns, segítőkész.
- Egészséges versenyszellemmel képesek küzdeni.

A külső világ tevékeny megismerése:

A gyermek környezetével való kapcsolata mindig a felnőttek közvetítésével valósul meg.

Nem elég csak a kapcsolat, hanem a viszony minősége is fontos tényező!

Célunk e nevelési területen belül a természet megszerettetése, védelme.

Tudatos munkánk mellett a gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodva kell új ismereteket nyújtani, a gyermeket körülvevő közvetlen és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezetből, illetve a meg lévőket mélyíteni, rendezni. Eközben építünk a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, tevékenységi, megismerési vágyára.

A környezet megismerésére nevelés célja, hogy a gyermekek életkorúknak megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek mozgásos és érzékszervi tevékenységeken keresztül. Az így szerzett tapasztalatok a környezetben való, életkorának megfelelő eligazodáshoz segít.

A környezet megismerése során kialakulnak a gyermekekben a kulturált biztonságos életvitel szokásai, az elfogadott viselkedési formák, érzelmi és erkölcsi viszonyok.

A fejlődés, változás folyamatos megfigyelés alapján történik, miközben részt vesznek a gyermekek a tennivalók elvégzésében. Így a növények megfigyelése már ott kezdődik, hogy elültetjük a magokat, hagymákat, palántákat. Megfigyeljük, hogy mi kell a növekedéshez, gondozzuk, ápoljuk. A már kifejlett zöldséget, vagy gyümölcsöt elkészítjük savanyúságnak, gyümölcssalátának.

Az elkészítés során magát a gyümölcsöt, zöldséget szagoljuk, félbevágjuk, megfigyeljük, ízleljük stb. formájukat, nagyságukat megnevezzük.

Mivel a nevelési területeket nem választhatjuk szét, máris matematikai tartalmú tapasztalatszerzés is folyik. Számolunk, sorba rendezünk (*szín, méret, mennyiség alapján, több, kevesebb, ugyanannyi*).

Miközben fejlődik az alaklátás, formaállandóság, mennyiségszemlélete, térbeli viszonyok felismerése: *mellett, előtt, ban,ból, benne* .

Az ismeretekhez sok cselekvéssel, minden érzékszervüket megmozgatva juttatjuk el a gyermekeket.

Fontos az élményszerűség, a szabad szemlélődő tevékenykedés!

Környezetünkben még élő hagyományok, hétköznapi szokások tevékenységeinkben folyamatosan jelen vannak. Ilyen a szüret és a hozzákapcsolódó szüreti mulatság, decemberben a Lucázás, karácsonykor a betlehemezés, melyet a gyermekekkel mi is eljátszunk.

Hagyományok által őrizhetjük a tudást, tapasztalatokat, melyeket elődeink felhalmoztak.

Sokat sétálunk, kirándulunk. Különböző évszakokban ellátogatunk ugyanazokra a helyekre. A kirándulás közös élménye, a rácsodálkozás lehetővé teszi a gyermekek ismereteinek bővítését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Felhívjuk a gyermekek figyelmét a változásokra, arra, hogy ne zavarják az élővilág nyugalma, és ebben nekünk felnőtteknek kell példát mutatnunk. Ezek az alkalmak lehetőséget nyújtanak arra, hogy a gyermekekben felkeltsük a természet iránti érzékenységet.

Megemlékezünk a környezet jeles napjairól:

- Az ózon világnapja: szeptember 16.
- Takarítási világnap: szeptember 23.
- Az állatok világnapja: október 4.
- A víz világnapja: március 22.
- A Föld napja: április 22.
- Madarak és fák napja: május 10.
- Környezetvédelmi világnap: június 5.

3-7 éves korban a külső világ megismerése a fontos. Hangsúlyt kap a tevékenység és a megismerés. A feladatokat a természettudományos megismerési módszerek alkalmazásával tudjuk megoldani. Feladatunk nem a tudományos fogalmak megtanítása, hanem az igaz tapasztalatok kiemelése, tévesek korrigálása.

Cél:

- Élethelyzetek során, tevékenységekben, játékszituációkon keresztül, élmények biztosításával a szűkebb és tágabb környezettel való pozitív kapcsolat kialakítása.
- A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai tapasztalatainak elősegítése, a mindennapi életben szerzett ismeretek tudatos rendezése.
- A környezettudatos magatartás kialakítása.
- Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Ismerjenek meg matematikai fogalmakat, fejlődjön logikus gondolkodásuk.

Feladat:

- Biztosítsunk elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán, és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra, és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- Továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- A gyermekek számára érthető és átélhető formában környezetük felfedeztetése és megszerettetése.
- Tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztés.
- Spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzés nyújtásához szükséges alkalom, idő, hely és eszköz biztosítása.
- Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezünk hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- Logikus gondolkodás megalapozása, fejlesztése.
- A gyermekek környezetének mennyiségi- formai kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, alkalmazása játékos formában.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére:

- Tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodája nevét.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, felismerik a napszakokat.
- Ismerik környezetük növényeit, állatait, gyűjtőfogalmakat használják, Ismerik a növény- és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Ismerik az elemi közlekedési szabályokat, ismerik a közlekedési eszközöket.
- Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Képesek halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Az alapvető mértani formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Ismerik és helyesen használják az irányokat, névutókat, helyesen értelmezik feladatvégzésük során.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Azonosságokat, különbözőségeket képes felismerni, és megfogalmazni.
- Alakul ítélőképességük, fejlődik mennyiség szemléletük.

Óvodásaink testi épségének intézményen kívüli védelme érdekében csatlakoztunk a „Biztonságos óvoda” programhoz, mely 2016 tavaszán indult a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (most Innovációs és Technológiai Minisztérium) kezdeményezésére.

A program alapján célunk:

a 3-6 éves gyermekek szociális kompetenciáinak fejlesztése a közlekedésre nevelés pedagógiai- és pszichológiai eszközei és módszerei segítségével. Az életkornak megfelelő biztonságos közlekedéshez szükséges képességek, készségek kialakítása, fejlesztése.

Feladataink:

- A közlekedési kultúra kialakítása: a közlekedési attitűd, ismeretek, képességek.
- Közlekedési magatartása kialakítása: a közlekedő ember várható, szokásos viselkedése. Az óvodás gyermek leggyakoribb szerepei: gyalogos, utas, 5-7 éves korában kerékpáros.
- Közlekedéshez szükséges képességek fejlesztése: téri tájékozódás, figyelem, emlékezet, problémamegoldó gondolkodás, képzelet, észlelés fejlesztése.

A program elemei, melyeket rendszeresen beépítünk nevelő munkánkba:

1. Közlekedési alapismeretek óvodáskorúaknak
 - A biztonságos közlekedéshez szükséges általános ismeretek
 - A közlekedés résztvevői és az út részei
 - Látni és látszani
 - Közlekedés futóbiciklivel, kerékpárral
2. Utazás autóban
 - Helyes viselkedés utazás közben
 - Gyermekbiztonsági rendszerek
 - Biztonságos ki-és beszállás
3. Közösségi közlekedés
 - Fel-, és leszállás járművekről
 - A járművel utasaira vonatkozó szabályok
 - Várakozás a megállóhelyen
 - Átkelés az úttesten busz-, és villamosmegállóból

- Helyes, udvarias viselkedés utazás közben
- 4. Biztonság és játék
 - Biztonságos játék szabályai köztereken
- 5. A külső világ tevékeny megismerése
 - Balesetek megelőzése

Munka jellegű tevékenységek:

A munka a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat, a játékból bontakozik ki.

A játék és a munka összefonódik a gyermeki tevékenységekben, gazdagítja, színezi az óvodai nevelési tevékenységünket.

Elsősorban önmagáért, később a közösségért végzik, a gyermekek, s az óvodáskor végéig játékos jellegű marad. A munka célra irányuló tevékenység, amit az óvónő céltudatos irányításával alakít és fejleszt.

Az óvodások munka jellegű tevékenységei:

- saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálás
- élethelyzetekben való közös együttműködés
- naposi munkák
- önként vállalt napi teendők
- játékban reprodukált munkák (főzőcske, sütés, takarítás)
- szükségletet kielégítő munkák (salátakészítés, mézes sütemény sütése stb.)
- kerti munkák
- növény és állatgondozás
- évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepnapokhoz kapcsolódó alkalomszerű munkák.

A gyermekek végezhesenek el minden olyan munkát, melyet egészségük veszélyeztetése nélkül képesek. Ehhez biztosítjuk a megfelelő eszközöket, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört.

A napirendben megfelelő időt hagyunk a feladatok elvégzéséhez, a gyermekek egyéni tempóját szem előtt tartjuk. A jó szervezethez minden munka jellegű tevékenységnél fontos.

Közös élménnyé akkor válik, ha a gyermekek egyéni képességeikhez igazodva osztják meg a feladatokat, s ebben a folyamatban az óvónő is velük tart, mintát, pozitív értékelést ad.

A gyermekek tudják átélni a munka örömét minél többször, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét!

A tevékenységek sok olyan ismeretet tartalmaznak, melyek bővítik a gyermekek környezeti, ill. matematikai tudását, tapasztalatokat szereznek a természeti és társadalmi környezetükről.

A munka a gyermekek egyre magasabb fokú együttműködését követeli, s végzése közben egyre fontosabbá válnak a munkához szükséges készségek. Biztosítjuk a munka állandóságát és folyamatosságát, ami erősíti bennük a munka szükségességének érzését, nélkülözhetetlenségének felismerését.

A munka a gyermekektől fegyelmet, kötelezettségvállalást és ennek teljesítését igényli. Becsüljük meg egymás munkáját!

Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy gyermekeik munkáját tartsák tiszteletben, minél gyakrabban adjanak gyermekiknek megbízatásokat.

Célunk, hogy a gyermekek örömmel és szívesen végezzék a munkát, mely kitartásra, önállóságra, felelősségvállalásra, céltudatosságra teljesítésére ösztönözze őket.

Cél:

- Ismerjék és tapasztalják meg a munka eredményének örömét.
- Örömmel és szívesen végezzék ezt az aktív tevékenységet.
- Jussanak el saját és mások munkájának elismeréséig, megbecsüléséig.

Feladat:

- Tudatos pedagógiai tervezéssel megfelelő időt, helyet, eszközt biztosítson a gyermeki munkavégzéshez.
- Mutassa meg az eszközök használatát.
- Tartsa szem előtt a fokozatosságot a sikerélmény érdekében.
- Vegye figyelembe a munkavégzés során az egyéni és az életkori sajátosságokat.
- Konkrét, reális, azaz a gyermek saját magához mérten fejlesztő értékeléssel és ellenőrzéssel segítse elő a munkatevékenység elvégzését.
- Segítse elő, hogy a gyermeknek örömet jelentsen a munka.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek részt vesznek a kerti munkában, növénygondozásban.
- Az étkező asztalt esztétikusan terítik meg.
- Aktívan vesznek részt a teremrendezésben, ágyazásban.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzik feladatukat.

- A munkavégzéshez használt eszközöket önállóan használják.
- A gyerekek a munka során képesek együttműködni.
- Örülnek, ha feladataikat teljesíthetik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások teljesítésére.
- Segítenek a kisebbeknek, rászoruló társaiknak.
- Szeretnek meglepetést készíteni a társuknak, szüleiknek, az őket körülvevő felnőtteknek.(pl. születésnapi ajándék).

A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Az óvodás gyermek életkori sajátosságai következtében **nem tud nem tanulni!**

Elképzelésünk: alakítani, formálni a ránk bízott gyermekeket és megmutatni számukra a világot olyanak, amilyen.

Olyan nevelési módot alkalmazunk, melyben a gyermek minden kényszer nélkül saját magához viszonyítva optimálisan fejlődhet. Ez csak kötöttségmentes, családi, érzelmi biztonságra épülő óvodai élet megszervezésével lehet biztosítani, ahol a gyermeki személyiség szabadon bontakozhat ki.

Kerete a folyamatos napirend.

A folyamatos napirend azt a célt szolgálja, hogy a gyermek kedve és érdeklődése szerint választhat a különböző tevékenységek közül, dönthet igénye és szükséglete szerint. Kivel- és mit játszik, melyik felkínált tevékenységbe kapcsolódik be, esetleg nézelődik, megfigyel.

Érzékelés és észlelés alapján a gyermek tapasztalatokat szerez, a tapasztalatokhoz tevékenységeken keresztül jut el. Játszunk és mesélünk, és ennek természetes hozadéka a kisgyermeki tudás.

A kisgyermekkorban a tanulás és a játék nem különíthetők el egymástól.

A gyermek úgy tanul, hogy játszik. Tanulja elsősorban önmagát, s önmagán keresztül a környező világot. A játék közvetítő terep.

A spontán játék mellett beléphet az óvónő által kezdeményezett, vezérelt játék-tevékenykedtetés, mely inkább magában rejtja a tanulás jegyeit. A tanulásnak legfőbb formája ebben az életkorban az önkéntelen figyelem által vezérelt spontán utánpótlás. Ehhez követendő mintákat kell látnia és átélnie maga körül.

Az óvodában elsősorban óvónők, a dadusok, az óvoda dolgozói nyújtják a követendő mintát a maguk mindennapos tevékenységével, cselekvés-soraival, érzelmeikkel. Másodsorban pedig a többi gyermek, s ezek közül is elsősorban a „nagyok”.

A gyermek dolga az utánzás, a felnőtt dolga a példaadás!

A kisgyermek kiszolgáltatott utánozó is. Nem tudja nem utánozni azt, amit érzel, átél, megtapasztal. Ha ezt a folyamatot tanítással és korrigálással serkenteni akarjuk az eredmény gyászos lesz. A siettetés, az erőltetés, az iskolás értelemben vett tanítás káros a kisgyermek számára. A gyermek ebben az életszakaszban többet tanul anélkül, hogy ennek tudatában lenne, mint később egész életében! Egész egyszerűen megtanulja az idegrendszerében leképezni és feldolgozni a körülötte lévő világot olyan részletekbe menően, ahogy csak lehet.

A gyermek óvodáskorban másként tanul, mint a felnőtt, vagy akár a „nagyiskolás”! Ez az időszak a nem tudatos tanulástól a tudatos felé vezető szakasz, amikor is a tanulás többnyire a felnőtt számára közvetlenül nem látható módon megy végbe és a felszínen mint játék jelenik meg. Az utánzásos tanulásnak és a spontán érdeklődésnek ezek a sajátosságai az egész kisgyermekkor jellemzik, mintegy a 7. életév fordulójáig, amikor számos tényező együtthatása következtében ez az életkori szakasz véget ér.

A testarányok megváltoznak, a fogváltás elkezdődik, az önkéntelen, igen intenzív de könnyen elterelhető figyelem helyébe a szándékos figyelem lép. Az önként vállalt szabályok betartása, az elkezdett cselekvés befejezése, a játékban ötletadó és mások ötleteit alkalmanként átvevő, mesére figyelő gyermek nevelőmunkánk visszaigazolása.

Cél:

- Az óvodás gyermek készségeinek, képességeinek fejlesztése, tapasztalataik bővítése, rendezése.
- A gyermekek felkészítése a megszerzett ismeretek alkalmazására, felhasználására. Kompetenciák alakítása.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, tanulni vágyás megalapozása.

Feladat:

- Tanulást támogató környezet megteremtése, építve a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Olyan helyzetek teremtése, melyben a gyermek cselekvően aktívvá, kreatívvá válhatnak.

- Több érzékszervvel, változatos módon történő megtapasztalás lehetőségeinek biztosítása, rendszerezése.
- Interaktív tanulási- tanítási módszerek segítségével, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével a gyermekek teljes személyiségének fejlesztése.
- Érzelmi- akarati tulajdonságaik erősítésével feladattudatuk, feladattartásuk alakítása.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére:

- A gyermekek érdeklődnek környezetük tárgyai, jelenségei és azok összefüggései iránt.
- Az egyszerű feladatokat megértik.
- Szándékos figyelmük időtartama életkoruknak megfelelő.
- Élvezik a tapasztalatszerző tevékenységeket, él bennük a tudás iránti vágy.
- Képesek a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Munkatempójuk, feladattartásuk életkoruknak megfelelő.
- SNI gyermekek állapotuknak és képességeiknek megfelelően megértik és elvégzik az egyszerű feladatokat.
- A tehetséges gyermek megtalálja kiemelkedő képességének megfelelő tevékenységet.
- Nyitottak az őket körülvevő világra, kíváncsiságuk belső motivációvá alakul.
- Kialakulnak az iskolába lépéshez szükséges készségeik, képességei

IX. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

A gyermek egyrészt belső érése folytán, másrészt külső ráhatások (családi és óvodai nevelés), ingerek eredményeként az óvodáskor végére, 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges testi, lelki fejlettséget, szociális érettséget.

Belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból majd az iskolában iskolássá érik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az óvodapedagógusok a gyermeki fejlődés nyomon követését óvodába lépéstől az iskolakezdésig helyi dokumentumban rögzítik.

Az iskolába lépéshez szükséges fejlettség meglétét a szülőkkel konzultálva állapítjuk meg. Azoknál a gyermekeknél, akiknél bármely téren lemaradás tapasztalható, a megfelelő szakember vizsgálatára és véleményére alapozunk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolaérettségét, az illetékes szakértői bizottságok állapítják meg.

Iskolaérettnek tekinthetjük azt a gyermeket, aki:

- eljut az első alakváltozáshoz, arányosan fejlett,
- megkezdődik a fogváltása,
- mozgása összerendezettebb, harmonikus,
- mozgását, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan képes irányítani,
- nyitott, érdeklődő, kíváncsi,
- a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek (emlékezet, észlelés, érzékelés, szándékos bevetés, felidézés, figyelem, gondolkodás),
- érthetően, folyamatosan kommunikál, végighallgatja és megérti mások beszédét,
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, betartja azokat,
- feladattudata kialakulóban van,
- érdeklődéssel várja az iskolakezdést.

X. A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Céltűzésünk:

A gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve, az egyenlő hozzáférést biztosítva, a társas-szociális környezetből érkező hatásokra építve tudatosan nevelünk.

Programunk egyik alappillére, hogy vegyes életkorú csoportokat szervezünk. Ebben a csoportszervezési formában akadály mentesebb az integráció. *A differenciálás alapelve a vegyes csoport irányításának, melynek lényeges eleme a képességek szerinti szintek tervezése.*

Célunk, hogy a gyermek érje el önmagához képest a készségeinek és képességeinek megfelelő lehető legmagasabb fejlettségi szintet, ami hozzájárul a sikeres iskolakezdéshez.

*A2011. évi CXCV. törvény a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekeket két nagy csoportba osztja:*

- *hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű,*
- *illetve a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre.*

A **különleges bánásmód** egy speciális szükséglet, ami lehet átmeneti vagy állandó, okai pedig lehetnek biológiai, pszichológiai vagy szociális jellegűek.

A különleges bánásmódú gyermekek körébe három csoport tartozik:

- a sajátos nevelési igényű,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,
- valamint a kiemelten tehetséges gyermekek.

Az N.k.t. Rendelkezései szerint **sajátos nevelési igényű** gyermek, tanuló: „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”. Az óvoda alapító okiratában foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

1. A különleges bánásmódot igénylő gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése:

SNI gyermek ellátásának elvei:

Az SNI gyermekek fejlesztésének alapjául az illetékes Szakértői Bizottság, illetve a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye szolgál. A köznevelési törvény megfogalmazza, hogy az SNI gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön. Az integrálási folyamat során a fejlesztést adekvát módszerek és eszközök alkalmazásával segíthetjük, de legmeghatározóbb a pedagógus személyisége, személye, szakmai hozzáértése. A gyermek fejlődését elsősorban saját magához kell mérni, miben, mitől, mennyire fejlődött.

A sajátos nevelési igényű gyermekek tekintetében a fejlesztés fő irányvonala a szakértői bizottság által meghatározott fejlesztendő területekre történő orientálás. A munkánkat segítő szakemberekkel történő konzultáció elengedhetetlen feltétele az egyéni- és csoportban történő hatékony fejlesztésnek.

Cél:

- Harmonikus, nyugodt, biztonságot nyújtó légkör biztosítása során természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése

Feladatok és elvárások:

- A fejlesztést csak komplex kivizsgálás után lehet elkezdni.
- Ha volt korai fejlesztés, arra kell építeni.
- Biztosítanunk kell a fejlesztés folyamatosságát, rendszerességét, kiszámíthatóságát.
- Elengedhetetlen az óvodapedagógus türelmes, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó személyisége.
- A nap folyamán mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Fontos a kellő idő / időtöbblet biztosítása számára.
- A fejlesztés során óvodapedagógus és a szakemberek rendszeres, gyermekkel kapcsolatos tapasztalatszeréjére van szükség.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek:

A tanulási nehézséggel küzdő gyermek felismerése:

- lassú, motiválatlan, (családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok)
- figyelemzavar,
- súlyosabb beszédhiba.

Magatartási, beilleszkedési zavaros gyermek felismerése:

Visszahúzó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (félénk, csendes, visszahúzó stb.), ellenséges (agresszív, kötekedő, támadó) és túl mozgékony viselkedésű gyermekek.

Feladat:

- Fontos esetükben a következetesség, egyéni feladatokkal való megbízás, pozitívumok kiemelése, megerősítése. Mindez segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadást.
- Csoportos és páros munka, differenciált egyéni munka, drámapedagógiai módszerek alkalmazása.

3. Kivételes képességű, tehetséges gyermek:

- művészi tehetség (zenei- és rajzkészség)
- pszicho motoros tehetség (testi ügyesség, kézügyesség)
- szociális tehetség (irányít, szervező, empatikus, kommunikáció képességek)
- intellektuális tehetség (tudományterületeken kimagasló: matematikai, nyelvi, stb.)

Tehetségígéretes gyermekek felismerése, nevelése, fejlesztése:

Fontos a tehetség felismerése, azonosítása.

Ehhez ismernünk kell azokat a jeleket, melyek halmozott előfordulása tehetségígéretet feltételez:

- a kivételes tehetségre jellemző tulajdonságok: állandó önelégedetlenség, megszállottság, tökéletességre törekvés, bizonyos feladatokban.
- teljesítményei nem mindig jók az általa nem motivált területen. Fejlődésük nem egyenletes, mennek a maguk útján.

Feladat:

- differenciált feladatadással egyéni, páros foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése,
- a kiemelkedő képességű gyermekek számára egyéni fejlesztési terv készítése, erősségek megtámogatása,
- pozitív értékeléssel sikerélmény biztosítása.

4. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fejlesztése, fejlődésének segítése:

Az óvoda nagymértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek esélyei egyenlők legyenek a kortársaikéval. A sikeres iskolakezdéshez nélkülözhetetlen alapvető készségek megfelelő fejlesztésének színtere az óvoda, ahol – az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül, játékos eszközökkel és módszerekkel hatékonyan tudunk fejleszteni. Kiemelt jelentősége van a szülőkkel történő együttműködésnek, mely a kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg. Az együttműködés során az óvodapedagógusoknak és a fejlesztő pedagógusnak – helyzetüknél és képzettségükénél fogva – kiemelt szerepük és felelősségük van. Gyermekünk szociokulturális háttere színes képet mutat.

Cél:

a HH és HHH gyermekek felzárkóztatása, a hátrányok csökkentése.

Feladatok:

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek azonosítása a jogszabálynak megfelelően.
- Az integráció megvalósításához a csoportszervezés során a megfelelő arányok betartása.
- A hátrányok csökkentésére törekvés, az egyenlő hozzáférés biztosítása. (eszközök, lehetőségek, tevékenységek)
 - Minél több közösen megélt élmény biztosítása – kulturális, kirándulás.
 - Családokkal való jó együttműködésre törekvés, minél több közös tevékenység, rendezvény szervezése.
 - Szociális segítségnyújtás: jelzés, segítségkérés az önkormányzattól.

Alkalmazott módszerek, eljárások:

- Differenciálás,
- egyéni- és mikro csoportos foglalkoztatás,
- kooperatív technikák,
- IKT,
- drámapedagógiai módszerek alkalmazása.

XI. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN:

Alapja:

- Gyermekvédelmi és Köznevelési törvény.
- Gyermeki jogok chartája.

Felelőse:

- Gyermekvédelmi felelős, csoportos óvodapedagógus

Célja:

- A gyermekekre ható környezet figyelemmel kísérése.
- A szülők nevelése, segítése, olykor az egész család „gondozása”, védelme.
- A prevenció, a gyermekek fejlődésének nyomon követésével, szükség esetén szakorvosi vizsgálatának kezdeményezése, szervezése.
- A gyermek pozitív személyiségfejlődésének segítése.

Feladata:

- Folyamatos kapcsolattartás a szociális és gyermekvédelmi szervekkel.
- A családok helyzetének tapintatos feltárása.
- A gyermekekre való fokozott odafigyelés által a személyiségfejlődési problémák időben történő felfedezése (nehezen nevelhetőség; testi, szellemi fejlődésben való elmaradás), a veszélyeztettség kialakulásának megelőzése.
- Szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról, kedvezményekről.
- A nevelőtestület számára folyamatos tájékoztatás a gyermekvédelemmel, sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos törvényi változásokról, helyi rendeletekről, ill. annak beépítése mindennapi munkánkba.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése érdekében szakemberek segítségével történő együttműködés.
- Kapcsolattartás külső intézményekkel (családsegítők, egészségügyi intézmények, nevelési tanácsadó).
- Továbbképzéseken, tanácskozásokon részt vesz, az ott hallottakról tájékoztatja kollégáit.

XII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI:

Az óvoda és a család kapcsolata:

A mi feladatunk a családi nevelés folytatása, és annak kiegészítése, de a nevelési intézmény nem veheti át a család feladatát.

Az óvónő sok mindent tehet, de nem minden lesz eredményes. Lehet, hogy kiegyensúlyozottabb, nyugodtabb lesz a gyermek, de átnevelni nem tudjuk.

Az első szülői értekezleten ismertetjük programunk célját, alapelveit a szülőkkel.

A sikeres megvalósításhoz a feltétel a szülők egyetértése, támogató beleegyezése.

Fontos, hogy a család ismerje meg az óvoda nevelői célkitűzéseit, a gyerek napirendjét.

Tudnia kell, hogy a gyerek hogyan illeszkedik be a közösségbe, hogyan fejlődik.

Minden családdal külön meg kell találnunk a kapcsolatteremtés, az együttműködés legmegfelelőbb módját. A szülők velünk együtt találnak és találjanak megoldást a gyerekükkel kapcsolatos kisebb-nagyobb gondjainkra.

Az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom, segítségnyújtás és alkalmazkodás.

Forduljanak hozzánk a szülők olyan problémával is, melynek következményeit mi még nem észleljük a gyermek viselkedésében. Így együtt megelőzhetjük a gyermek esetleges érzelmi sérülését, fejlődési zavarát. Az óvodába érkező gyerekek fogadásakor figyelembe vesszük, hogy otthonról különböző szokásokat hoznak. Empátiánk szükséges mind a gyermekek és mind a szülők iránt. A szülők általában szívesen kérik ki a tanácsainkat, véleményünket.

Tájékoztatást várnak a gyermekek fejlődéséről, de nekik is van véleményük, ötletük, amit elfogadhatunk, mert figyelembe vesszük, hogy a gyermeket a szülő ismeri jobban.

Lehetőség van arra, hogy a szülők bármikor látogathatják az óvodát. Részt vesznek a munkában (ünnepi előkészületek, játékok javítása). Együtt készítünk programokat (kirándulások, kismesterségek bemutatása, ünnepek részvétele), de ezek szükségesek is a jó kapcsolathoz.

A szülők jogai, és kötelességei:

- Gondoskodjon gyermeke értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét.
- Biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét, továbbá tankötelezettségének teljesítését.
- Tiszteletben tartsa az óvoda vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait, tiszteletet tanúsítson irántuk.
- A szülő joga, hogy gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét.
- A szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi, óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére, a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha az e bekezdésében foglalt kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a köznevelési feladatokat ellátó hatóság kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.
- A szülő joga különösen, hogy megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról.
- Gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- Kezdeményezze szülői szervezet, óvodaszék, létrehozását, és annak munkájában, továbbá a szülői képviselők megválasztásában, mint választó, és mint megválasztható személy részt vegyen.
- Írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, az óvodaszék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül az óvodaszéktől, legkésőbb a tizenötödik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon.
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon.
- Személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában.
- Az oktatási jogok biztosához forduljon.

Óvoda-iskola kapcsolata:

Az óvoda az iskolával partneri kapcsolatot alakít ki, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését elősegítse.

A kölcsönös érdeklődés, tapasztalatcsere, a gyermekeknek biztosított pozitív élmények segítik, hogy a gyermekek örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát.

A kölcsönös látogatások alkalmával a gyermekek megismerkedhetnek leendő tanítójukkal.

A kapcsolattartás formái:

- A tanítók látogatásai az óvodába
- Óvónők látogatásai az iskolába, (iskolai beilleszkedés)
- Gyermekek ellátogatása az első osztályba
- Az első osztályosok visszalátogatása
- Közös rendezvények
- Néphagyományok ápolása

Célunk az egyéni képességek figyelembevételével, a környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekek nevelése.

A gyermekek fejlettségét folyamatosan figyelemmel kísérjük. Rugalmas iskolakezdéssel próbáljuk zökkenőmentessé tenni az iskolai beilleszkedést.

Az óvodás gyermek úgy készül fel legjobban az iskolára, ha korához illő játékokon, tevékenységeken keresztül fejlesztjük gondolkodását, ügyességét, s kimozoghatja magát.

Keressük az együttműködés sokoldalú lehetőségeit, vágyakozva annak elfogadtatására, hogy minden életkornak megvan a maga fontos, egyedülálló szerepe, feladata.

Tilos és kártékony bármelyiket is feláldozni egy következő érdekében.

Mert az óvoda hogyan is készíthetne elő egy jelentősen különböző másikra?

Ez csak úgy lehetne, ha a jelenlegit lerövidítenénk, s az utolsó óvodai évet kis iskolává szerveznénk át. De tudjuk, hogy a gyermekek iskolai teherbírása jobb, ha előtte teljes és igazi gyermekkora volt.

Ha önálló, magabiztos és kiegyensúlyozott óvodásként léphet be az iskolába.

Óvodánk egyéb kapcsolatai:

- Pedagógiai szakszolgálattal
- Logopédussal
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal.

A kapcsolat folyamatos: Az átlagostól eltérő, sérült gyerekekről, ill.

a beiskolázás eldöntéséhez kérünk vizsgálatot, segítséget.

- Egészségügyi szervekkel: orvos, védőnő, ÁNTSZ, családsegítő- családgyongozó

A kapcsolattartás formái: Időszakos szűrés, vizsgálatok, ellenőrzés, tapasztalatcsere.

- Művelődési Ház, Könyvtárral:

A gyermekműsorokon részt veszünk, néhány alkalommal szereplést vállalunk.

Könyvtárlátogatás, kölcsönzés.

Lehetőségeink figyelembevételével színházi előadások megtekintése.

Kiállítások, múzeumok látogatása.

- Szakmai Szervezetekkel

Megyei Pedagógiai Intézettel

Vasvár és Környéke Óvónőinek munkaközösségével

Képző Intézetekkel

Tevékeny részvétel és bekapcsolódás a programjaikba, szakmai tevékenységeikbe, továbbképzésekbe. Az elsajátított ismereteket nevelőmunkánkban felhasználjuk.

- Fenntartóval

Önkormányzatunk folyamatosan figyelemmel kíséri az óvodában folyó munkát.

A Képviselő-testület előtt beszámolunk a nevelő munkáról, az óvodai életéről, a fenntartás, a működés feltételeiről.

- Idősek Otthonával

Közös látogatások.

Néphagyományok, népszokások felelevenítése, köszöntők.

(Betlehemezés, Püünkösdlés, Farsang, Húsvét)

XIII. A PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ÉS ÉRTÉKELÉSE:

Célja: a visszacsatolás. A változások érzékelése a kiinduláshoz képest, esetleges tervmódosítás vagy megerősítés, az elmozdulás szükségességének feltárása.

Feladata:

- nevelési programunk funkcionális működésének vizsgálata

- a Helyi nevelési program és a megvalósulás összehasonlítása, a feltételrendszer átgondolása.

Mindezt a gyakorlati pedagógiai munka segítése, fejlesztése érdekében kell elvégeznünk.

Az ellenőrzés lehetőséget ad az elismerésre és a jutalmazás módszerének alkalmazására.

Az ellenőrzés folyamata:

- információk gyűjtése,
- az információk elemzése,
- a következtetések levonása.

Az ellenőrzés fontos része önelemzés, önértékelés. Alapvető ellenőrzési terület az óvoda Helyi nevelési programjának megvalósulása, beválása.

Az intézményi szintű ellenőrzésért az intézményvezető a felelős.

Az óvodában folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját az óvoda dokumentumai képezik: a csoportnaplók, az óvónők által készített kerettervek, fejlesztő tervek, a gyermekek fejlődéséről készült jegyzetek.

Az ellenőrzéshez szükséges információk alapja az óvónőkkel folytatott beszélgetések, nevelési helyzetekben alkalmazott eljárásaik megfigyelése, a gyermekekről szerzett ismereteik és problémaérzékenységük.

A gyermekek viselkedése tükrözi az óvodapedagógus munkájának eredményességét.

Az óvodapedagógus- gyermek kapcsolatán múlik az óvodában eltöltött idő hasznossága. Minden gyermek megkülönböztetett figyelmet vár el óvodapedagógusától. Az odaadó, bizalmat sugárzó óvodapedagógushoz ragaszkodnak a gyerekek, jól érzik magukat, vidámak, mozgékonyak.

Másik jelzőrendszer a szülő. Ha nyugodt lelkiismerettel távozik reggel az óvodából, ha szívesen támogatja gyermeke óvodapedagógusát munkájában, ha a szülői értekezletek népszerűek, ha a szülők nyitottak és közvetlenek - jól működő a nevelői partnerkapcsolat s szívesen kapcsolódnak be az óvoda tervező - szervező munkájába.

XIV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK:

Hatályba lépés időpontja: 2018.11.05. -tól, annak visszavonásáig.

A helyi Pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. A jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások
2. A partneri igények változása

3. A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt

A helyi óvodai Pedagógiai program nyilvánossága:

A helyi óvodai nevelési program nyilvános.

A pedagógiai programunk az óvoda alkalmazottai és valamennyi érdeklődő partnerünk számára elérhető és megismerhető.

Tájékoztatás kérhető az óvodavezetőtől, és az óvodapedagógusoktól.

A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje:

A Pedagógiai Program egy példánya az intézményvezetői irodában, illetve az óvodai csoportszobákban mindenki számára hozzáférhető helyen kerül elhelyezésre.

A szülői közösség tagjai, a szülők és érdeklődők előzetes időpont egyeztetés után megtekinthetik a pedagógiai programot.

XV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK:

- Az Oszkói Óvoda Helyi Programjának felülvizsgálata, módosítása a 2011.évi CXC. törvény, és a 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) Kormányrendelet alapján készült.

A pedagógiai program bevezetésének időpontja: 2018.11.05.

Nyilatkozatok:

Intézményvezetői jóváhagyás dátuma:

Oszkó, 2022. 03. 18.

.....

Szülői Közösség véleményezésének dátuma:

Oszkó, 2022. 03. 18.

.....

Szülői Közösség Elnöke

.....

Szülői Közösség Helyettese

Nevelőtestületi elfogadás dátuma:

Oszkó, 2022. 03. 18.

.....

Kercza Brigitta

.....

Némethné Horváth Melinda

Fenntartói egyetértés dátuma:

Oszkó, 2022. 03. 18.

.....